

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/178/2018
Identifikačné číslo spisu: 5814203336
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5814203336.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ I.K., bývajúceho v G., 2/ U.K., bývajúcej v G., obaja zastúpení JUDr. Vladimírom Kašubom PhD., advokátom so sídlom v Martine, Holubyho č. 51, proti žalovanej KOMUNÁLNEJ poisťovni, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, ul. Štefánikova č. 17, IČO: 31 595 545, zastúpený advokátskou kanceláriou Legal Cases s.r.o., so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie č. 328, IČO: 36 720 097, o zaplatenie 30.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/56/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/165/2017 z 25. augusta 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ až 2/ priznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia žiadali žalovanej uložiť povinnosť zaplatiť každému žalobcovi po 15.000 eur, titulom náhrady nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby (syna), ktorý bol usmrtený pri dopravnej nehode.
2. Okresný súd Námestovo (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č.k. 10C/56/2014-144 z 18. októbra 2016 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a zároveň zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Žalovanú zaviazal nahradiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne trovy konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Z odôvodnenia vyplýva, že si osvojil právne závery uvedené v náleze ÚS SR sp. zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016, v ktorom sa poukazuje na znenie rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013, a ktorý nález podľa súdu prekonal rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016.
3. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného rozsudkom z 25. augusta 2017 sp. zn. 8Co/165/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa s rozsudkom súdu prvej inštancie stotožnil. Mal za to, že

okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a prejednávanej veci aj správne právne posúdil. Potvrdil, že súd prvej inštancie správne konštatoval vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného, vyplývajúcu z aplikácie ust. § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že pasívna legitímácia žalovaného, ktorý je poisťiteľom a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch krytú povinným zmluvným poistením (§ 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z.) vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. čo správne uzavrel už súd prvej inštancie. Daný zákon zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo voči obojom súčasne (solidárne). Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného a výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to do výšky (v tom rozsahu), v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Súčasťou náhrady (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, strata na zárobku a pod.) ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 444 Občianskeho zákonníka), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysle škody (inej než materiálnej) aj iným ujмам nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujмам imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie), pričom v danej súvislosti bolo poukázané aj na smernice (Smernicu Rady č. 72/66/EHS, Smernicu č. 90/232/EHS, Smernicu č. 2000/26/ES), podľa ktorých sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody“, „škoda na zdraví“ v citovaných ustanoveniach zák. č. 381/2001 Z.z. (§ 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel - sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka - ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zák. č. 381/2001 Z.z., uzavrel odvolací súd.

4. Proti potvrdzujúcej časti vyššie uvedeného rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. c/ zák. č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) argumentujúc tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky (vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode), ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Žalovaná v rámci dovolania opätovne poukázala na svoju predchádzajúcu argumentáciu použitú pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom ohľadne nemožnosti pripustenia prednosti komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom „za každých okolností“. Podľa názoru žalovanej prednosť komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom je potrebné uplatňovať v súlade s právnymi účinkami noriem európskeho práva, v závislosti na záväznosti a priamej uplatniteľnosti jednotlivých právnych aktov inštitúcií Európskych spoločenstiev (Smernice, nariadenia, rozhodnutia ESD), ktorá je určená primárnym právom Európskych spoločenstiev (Zmluva o založení európskeho spoločenstva) a ktorých uplatňovanie je potvrdené početnou európskou judikatúrou. Súd prvej inštancie a odvolací súd sa prijatým extenzívnym výkladom § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001

Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZoPZP“) dostali do priameho rozporu s týmto zákonom, keďže § 4 ZoPZP neumožňuje uhradiť poisťovňou aj náhrady nemajetkovej ujmy. Uviedol, že priamy účinok smerníc je možný len voči štátu, nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, teda smernica nikdy nemôže mať horizontálny ani obrátený vertikálny účinok. Podľa žalovanej Slovenská republika pri transponovaní Smerníc EÚ týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami do svojho vnútroštátneho poriadku ustanovenie § 4 ods. 2 ZoPZP nerozšírila o náhrady poisťovne z titulu nemajetkovej ujmy podľa § 11 OZ s odkazom na písomné stanovisko vo veci Haas, Haasová pred ESD. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom žalovaná poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20.4.2011 a na rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 301/2012 z 31.3.2016. Obsahovú a pojmovú odlišnosť týchto právnych inštitútov „škoda“ a „nemajetková ujma“ potvrdili podľa nej aj ďalšie sudy (napr. Usnesení ÚS ČR-III. ÚS 8/06, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/89/2013 zo dňa 26.06.2014 vydané po rozsudku ESD vo veci Haasová sp. zn. C-20/12). Vzhľadom na hore spomenuté podľa žalovanej bola rozhodovacia prax dovolacích súdov jednotná v otázke nemožnosti považovať škodu za nemajetkovú ujmu a o nedostatku pasívnej poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20.4.2011, 3 Cdo 301/2012 z 31.3.2016 a 8 Cdo 219/2016 z 15.5.2017). Pri riešení nastolenej dovolacej otázky, či zamestnávateľ má právo, aby Sociálna poisťovňa uhradila za neho aj priznanú nemajetkovú ujmu ako nárok z občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, vychádzal súd z ustanovenia § 44a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z.z., v zmysle ktorého zamestnávateľ má právo, aby pri vzniku poistnej udalosti Sociálna poisťovňa uhradila „preukázané nároky na náhradu škody na zdraví“. Mal za to, že uvedenú nemajetkovú ujmu zmiernenú peňažným zadosťučinením nemožno stotožňovať s náhradou škody zo smrteľného pracovného úrazu. K prelomeniu doterajšej jednotnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu došlo rozhodnutím NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 z 31.7.2017, ktorým rozsudkom súd mimoriadne dovolanie zamietol a v dôvodoch svojho rozhodnutia poukazuje na nutnosť vychádzať z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc EÚ. Dané rozhodnutie sa podľa žalovanej dostáva do rozporu s úpravou súčasne platného občianskeho zákonníka, ktorý jednoznačne rozlišuje pojem „škoda“ a „nemajetková ujma“. Skutočnosť, že ZoPZP bol výsledkom transpozície smerníc EÚ nepostačuje na priame uplatnenie povinnosti voči žalovanej, ak v tomto rozsahu transpozícia smerníc EÚ do vnútroštátneho práva nebola premietnutá. Preto dôsledná aplikácia komunitárneho práva vyžaduje podľa žalovanej v prvom rade prijatie vnútroštátneho právneho poriadku sledujúceho zjednotenie komunitárneho a vnútroštátneho práva. Žalovaná zdôraznila, že aj rozhodovacia prax Ústavného súdu SR v tejto otázke zostala nejednotná s poukazom na názor podporujúci nedostatok pasívnej legitimácie poisťovní zo ZoPZP, ktorí vyjadrili vo svojich odlišných stanoviskách sudca Milan Lalič k rozhodnutiu I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 206/2015 a sudca Lajos Mészáros k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. II. ÚS 847/2016. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie alebo aby napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu voči nej v celom rozsahu zamietla.

5. Podľa žalobcov dovolací dôvod nie je daný s odkazom na to, že aj samotná žalovaná poukazuje na posledné aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 z 31.7.2017, ktoré je dôkazom toho, že je daný zrejmy smer ohľadom posudzovanej otázky, a to aj v súvislosti s rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj všeobecných súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/123/2016 zo dňa 21.06.2017). Zdôraznil, že právo nie je statický fenomén a žalovaná si zjavne zamieňa vývoj a posun v judikatúre za antagonistický stav.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a naň oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka v dovolaní vymedzila konkrétnu právnu otázku: „či v spore o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode je daná vecná pasívna legitimácia poisťovne“. Súčasne tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Prípustnosť dovolania teda vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

11. Dovolací súd v prvom rade posudzoval, či ide o otázku, ktorá je v zmysle tohto ustanovenia rozhodovaná rozdielne (t. j. riešená nejednotne).

12. Z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP vyplýva, že za relevantnú zákon označuje otázku, ktorá „je“ (teda nie „bola“) dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z uvedeného teda plynie, že dôležitá je v tomto smere súčasná nejednotnosť rozhodovania odvolacieho súdu (teda nie minulé, už prekonaná a neexistujúca rozdielnosť rozhodovania).

13. Z hľadiska časovej chronológie prvým rozhodnutím odvolacieho súdu, na ktoré poukázala dovolateľka s cieľom preukázať rozdielnosť rozhodovania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. marca 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009. Dovolací súd v ňom podal výklad ustanovenia § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., z ktorého vyplýva, že predmetné zmluvné poistenie kryje nároky explicitne uvedené v citovanom ustanovení § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu. Posudzoval otázku pasívnej legitimácie žalovanej poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. so záverom, že pasívna legitimácia poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 381/2001 Z.z. nie je daná.

14. Druhým dovolateľkou označeným rozhodnutím je rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012, ktorý konštatoval, že do pojmu náhrady škody a nákladov pri usmrtení v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z čoho vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovní pri náhrade nemajetkovej ujmy.

15. Ako tretie označila dovolateľka rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. mája 2017 sp. zn. 8 Cdo 219/2016, ktorý rovnako ako vyššie uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

16. Ako štvrté označila dovolateľka rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp.zn. 6 MCdo 1/2016, ktorým poukazuje na rozdielnosť doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, nakoľko daným rozsudkom najvyšší súd mimoriadne dovolanie zamietol a v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na nutnosť vychádzať z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve. V odôvodnení vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel dovolací súd s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z.

17. Po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Dovolateľkou nastolená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 206/2017, z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 143/2017, zo 14. júna 2017 sp. zn. 3 MCdo 1/2016 a z 29. novembra 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2018, sp. zn. 8 Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018.

18. K otázke pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy, bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

19. Výskyt rozdielných rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď m. m. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014).

19.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 10. novembra 2016 sp. zn. 3 Cdo 174/2016 vyslovil, že aj v rozhodovacej praxi senátov najvyššieho súdu môže byť niekedy riešenie interpretačných a aplikačných problémov (odstraňovanie nejednotností) spojené s procesom postupného zjednocovania názorov, v počiatkových fázach ktorého nie je vylúčená možnosť výskytu rozhodnutí spočívajúcich na odlišných alebo až protichodných názoroch. Právny poriadok Slovenskej republiky predvída možnosť existencie rozdielných právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a upravuje procedúru, prostriedky a nástroje, ktoré majú zabezpečiť koherentnosť judikatúry (k tomu viď napríklad ustanovenie § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Tento mechanizmus spočíva najmä v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu. Uvedené rozhodnutie bolo aj ako judikát zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2017 pod č. 17.

20. Dovolací súd, s ohľadom na argumenty uvedené v bode 19, považuje označené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011, 8 Cdo 219/2016, 3 Cdo 172/2012 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j. rozdielna rozhodovacia činnosť dovolacieho súdu v danej otázke.

21. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto určenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP).

21.1. Dovolací súd skúmal, či v danom prípade nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

21.2. Odvolací súd vyslovil, že pasívna legitímácia žalovaného, ktorý je poisťiteľom a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch krytú povinným zmluvným poistením je daná. Jeho rozhodnutie je teda súladné s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, preto nie je splnený predpoklad prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.